

843.

058

Moldovan

ANUARUL

INSTITUTULUI PEDAGOGIC-TEOLOGIC
ORTODOX ROMÂN DIN ARAD

PE

ANUL ȘCOLAR 1918/19.

PUBLICAT DE

Dr. TEODOR BOTIȘ
DIRECT. SUBST.

ARAD, 1919.

TIPARUL TIPOGRAFIEI DIECEZANE ORTODOXE ROMANE

058

201547

V 1970

ANUARUL

INSTITUTULUI PEDAGOGIC-TEOLOGIC
ORTODOX ROMÂN DIN ARAD

PE

ANUL ȘCOLAR 1918/19.

PUBLICAT DE

Dr. TEODOR BOTIȘ

DIRECT. SUBST.

Josif Moldoveanu
Inspector școlar
ARAD

Palatul Cultural al Municipiului Arad

BIBLIOTECA

No. inv. de sporire. 838

19 40/415

ARAD, 1919.

TIPARUL TIPOGRAFIEI DIECEZANE ORTODOXE ROMÂNE

I. Momente din viața școlară.

1. Școala și războiul.

Nici o instituție socială și culturală n'a suferit în cursul anilor de războiu atâtea piedeci și neajunsuri, ca școala. Greutatea vremurilor extraordinare și a stărilor anormale, pricinuite de ele, le-am simțit în măsură mai mare, ca în anii premergători.

Pe lângă mizeriile și neajunsurile comune tuturor institutelor culturale din anii îndelungatului războiu, am avut și năcazurile și lipsurile noastre proprii, cari ne-au împedecat și stângenit în mod simțitor activitatea școlară și anume:

1. Imposibilitatea îndeplinirii definitive a catedrelor de limba și literatura română și de științele matematice-fizice și greutatea întâmpinate cu suplinirea lor.

2. Schimbările obvenite în cursul anului școlar în membrii corpului didactic.

3. Sistarea îndelungată a prelegerilor și nesiguranța chinuitoare, în care am trăit dela marea adunarea din Alba-Iulia și până la sosirea trupelor române. Evenimentele au creat pentru Arad o situație excepțională. Eram copiii nimăru.

4. Banditismul și atrocitățile gardelor săcuiești și bolșevice asupra populației române din teritoriul neocupat. În acest timp de nesiguranță și teroare profesori și elevi au trăit în o agitație și spaimă continuă.

5. În mod mai dezastruos a influențat însă viața și educația școlară lipsa internatelor și greutatea de întreținere.

Ni s'a dat însă și avem și momente de bucurie și înălțare sufletească.

Războiul lung și sângeros, înscenat pentru a susține principiul barbar al opresiunii naționale și de clasă se sfârși cu biruința drepturilor omenești și a libertății naționale. Am petrecut cu vie emoții ultimele scene din marea tragedie și am prăznuit în adâncul sufletelor noastre cu multă bucurie — profesori și elevi — strălucirile învingeri ale armelor, cari s'au luptat pentru drepturile civilizației umane și în urma lor ivirea zorilor libertății și ale desrobirii noastre naționale.

La începutul lui Noemvrie comisarul preparandiei noastre, Dr. Ioan Brenndörfer, fu revocat pe cale telegrafică și îndrumat a-și reocupa catedra de profesor gimnazial în Budapesta. S'a dus fără a mai da față cu noi, fără a-și lua rămas bun dela direcțiunea institutului și superioritatea diecezană. Conferința profesorală din 6/19 Noemvrie o ținurăm liberi de epitropia rușinoasă a guvernului maghiar, voioși și plini de nădejdi în fața marilor prefaceri, ce se pregăteau.

La marea adunare națională din Alba-Iulia, la 18 Noemvrie (1 Decemvrie), luă parte și institutul nostru. Pe lângă delegații Dr. Teodor Botiș — teologie — și Sabin Evuțian — pedagogie — profesorii: Dr. Lazar Iacob, ca delegat al cercului Arad, Nicolae Mihulin, Silviu Beșan, ca delegat al cercului Bihor din județul Bihor și Damaschin Ioanoviciu și un număr însemnat de teologi sub stindardul național cu colorile aranjate orizontal. La conferința profesorilor români ce se țin în Alba-Iulia, la 20 Noemvrie (2 Decemvrie) reprezintă institutul nostru profesorul Nicolae Mihulin.

La primul congres al profesorilor români din Ardeal, Bănat și părțile ungurene, ținut la Sibiiu în zilele de 6/19—8/21 Ianuarie, luă parte profesorii: Dr. T. Botiș, Dr. L. Iacob, N. Mihulin, Silviu Beșan, S. Evuțian și Damaschin Ioanoviciu, iar la Congresul membrilor corpului didactic din România, ținut în 12—14 Iulie la Iași, institutul nostru a fost reprezentat prin profesorul supl. Atanasie Popa, trimițându-se totodată și o adresă de aderență.

În fine sosi și ziua mult așteptată a desrobirii noastre. Sâmbătă, la 4/17 Maiu 1919, la orele 10 a. m. armata română își făcù intrarea sa triumfală și în orașul Arad. Spre întimpinarea trupelor eliberatoare elevii institutului nostru plecară în corpore, în frunte cu două steaguri naționale și străbătând strada Deák și bulevardul, așteptară sosirea armatei pe drumul Curticiului, în fața gării. Sosind trupele, însoțiră cu cântece naționale mândrii vânători din reg. 6, în frunte cu colonelul Piriciu, în calea lor acoperită cu flori și lacrimi de bucurie, până în fața primăriei, unde se făcù primirea din partea autorităților.

Tot în corpore, sub steaguri, luară parte și la sărbătoarea de mâne zi, când după sfânta liturghie solemnă și stropirea trupelor cu aghiasmă, armata eliberatoare fù primită și sărbătorită cu bucurie, entuziasm și admirație de întreaga suflare românească din Arad și jur. Terminată fiind defilarea, tinerimea esecută mai multe cântări naționale, iar dl colonel Piriciu le adresă de pe balconul primării cuvinte călduroase de îmbărbătare și laudă.

2. Anul școlar.

Am început anul școlar în condiții mai insuportabile ca și anul trecut și l-am petrecut în mare parte în agitații și neliniște. Dispoziția sufletească atât de necesară pentru mersul bun al afacerilor școlare ne eră adânc zdruncinată, nu numai din lipsa condițiilor și a mijloacelor necesare pentru o viață școlară normală, ci și în urma unui conflict provocat de comisarul apponyian dela preparandia noastră.

La sfârșitul anului școlar trecut denegă iscăllirea certificatelor din motivul, că datele matriculare, îndeosebi numele familiar al elevilor, nu sunt luate, în forma lor schimonosită, din matriculele de stat. După mai multe pertractări și capacitări i-a succes direcțiunii a stoarce — în preajma deschiderii anului școlar — iscăllirea lor și a-le împărți elevilor îngrijorați cu ocaziunea înscrierilor.

Conferința de constituire am ținut-o în 20 August (2 Septembrie). *Inscrierile* s'au făcut la teologie în 21 August (3 Septembrie), iar la preparandie în ziua următoare.

Inaugurarea anului școlar a avut loc Joi, în 23 August (5 Septembrie). L'a deschis, după săvârșirea rugăciunii „Chemarea Duhului Sfânt” în biserica catedrală, prin o cuvântare potrivită prof. Dr. Teodor Botiș, încredințat cu conducerea afacerilor direcționale.

Prelegerile începute în ziua următoare suferiră în semestrul I mai multe întreruperi. Din 25 Septembrie (8 Octombrie) până în 6/19 Noiembrie din pricina gripei spaniole se închiseră toate școlile din Arad și astfel și institutul nostru. Cursurile reîncepute la 7/20 Noiembrie le puturăm continua însă numai o săptămână, până în 15/28 Noiembrie, când tot din cauza boalei spaniole, ce începă din nou a grassă, a stărilor excepționale și a agitațiilor, se sistară iarăși până în 19 Ianuarie (1 Februarie). Cu greu s'a putut mântui continuitatea prelegerilor și în semestrul al II-lea. În fiecare zi ne amenință pericolul de a fi împrăștiați. Teroarea bandelor săcuiești, atrocitățile comise față de populația română și știrile alarmante ne-au ținut într'o agitație și neliniște permanentă, în urma cărora am fost nevoiți a sistă prelegerile în două rânduri, în 2/15 și 11/24—13/26 Martie.

Afară de feriile sf. Paști — din 30 Martie/12 Aprilie până în 11/24 Aprilie — am ținut pauză școlară și în 4/17 Maiu, ziua intrării armatei române în Arad.

În semn de doliu și pietate am sistat prelegerile și în 10/23 Maiu, în care zi s'au așezat — în mijlocul unei manifestații de durere și doliu a întregii dieceze și județ — spre vecinică odihnă osămintele exhumate ale preoților martiri din Șimand: *Cornel Popescu* și *Cornel Leucuția*, foști elevi ai institutului nostru, asasinați de bandele bolșevice. La actul înmormântării a luat parte corul elevilor, condus de studentul în teologie Sabin Moldovan și prof. Dr. Teodor Botiș, ca reprezentant al Veneratului Consistor. La acest trist prilej banii ce s'au adunat la sărutarea sf. Cruci din partea familiilor și a consăngenilor îndurerăți, în suma de 423 coroane s'au destinat pentru Fondul tinerimei dela institut.

Anul școlar l-am încheiat: În *secția teologică* la 30 Maiu (12 Iunie), pentruca elevii să poată lua parte la cursurile de vară, în *cea pedagogică* la 14/27 Iunie. În ambele secții s'a făcut încheierea cu rugăciuni de mulțumită și cuvântări potrivite, rostite de directorul subtitut Dr. Teodor Botiș.

Astfel am petrecut și terminat cu darul și ajutorul Celui preainalt și al 106-lea an din viața institutului nostru pedagogic și al 96-lea din a celui teologic.

Epoca de nesiguranță, lupte și martiriu din trecutul lor sbuciumat și istoria lor inspirată de nădejdi și scrisă cu lacrimi de durere și suferinți s'a încheiat.

În urma marilor prefaceri și a evenimentelor epocale petrecute în cursul lui în viața neamului românesc întră și aceste așezăminte culturale și de conservare a credinței ortodoxe și a ființei noastre etnice în o nouă epocă de viață și dezvoltare liberă.

Dumnezeul părinților noștri, care ne-a învrednicit pe noi nevrednicii să ajungem aceste zile de mărire a neamului nostru, să binecuvinte intrarea lor în noua viață.

3. Schimbări în corpul profesoral.

P. C. Sa păr. protosinzel și director Dr. Iosif *Olariu* după o activitate de un an, prin care, făcându-se pildă vie, în împlinirea conștiințioasă a datorințelor a dat institutului nostru adevărata direcțiune educativă în dezvoltarea lui ulterioară, cu 1 Septembrie n. 1918 a părăsit institutul și și-a reocupat postul de mai nainte de director și profesor al institutului ped. teol. gr. or. român din Caransebeș. Cu conducerea afacerilor direcționale V. Consistor eparhial prin actul Nr. 2212—1918, mai apoi prin hotărîrea luată în ședința sa plenară din 25 August (7 Sept.) 1918 a investit pe profesorul Dr. T. *Botiș*. La catedra de matematică și fizică s'a instituit dl Teodor *Neș*, care însă fiind în serviciu activ militar și mai apoi încredințat cu organizarea gardelor naționale în județul Bihor, nu și-a ocupat postul. Studiile apărținătoare acestei catedre le-au substituit în semestrul I. prof. S. *Beșan* și S. *Evuțian*, iar începând cu 1 Februarie n. candidatul de profesor Atanasie *Popa* Dl Damaschia *Ioanovicu*, instituit în mod provizor și în anul acesta la catedra de limba și literatura română și germană și-a întrerupt funcțiunea de profesor la sfârșitul semestrului I. și astfel cu începere dela 15/28 Febr. V. Consistor a însărcinat cu propunerea acestor studii pe revizorul școlar Romul *Frateș*. Catedra de desen, lucru manual și gimnastică s'a îndeplinit prin alegerea dlui Nicolae *Irimie*, cu cvalificație dela școală de belearte din Budapesta. Profesorul de cântare, tipic și muzică Trifon *Lugojan*, liberat dela serviciul militar în Decembrie 1918, bolnav fiind a fost concediat până la sfârșitul anului școlar, 30 Iunie n. 1919. Studiul cântării și tipicului l-a substituit până la 1 Decembrie n. prof. Dr. *Lazar Jacob*, și în semestrul al II-lea elevul Pavel *Anuichi*, — muzica în sem. I. clericul Aurel *Cosma*, iar în al II-lea Ștefan *Miu*. Dl Dr. Aurel *Demian* după un serviciu binefăcător de aproape 3 decenii — dela anul 1889 — la începutul anului școlar a renunțat la oficiul său de medic și profesor de igienă al institutului. La postul devenit vacant V. Consistor a numit pe dl medic Dr. Adam *Iancu*.

II. Starea institutului.

1. Corpul didactic.

a) In secția teologică.

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de ser- viciu	A propus studiile	In secția		Nr. orelor la săptămână
				teologică	peda- gogică	
1	<i>Dr. Teodor Botiș,</i> presbiter, prof. ord. defin., director substi- tut, șeful cursului II.	19	Teologia dog- matică Teologia mo- rală Româna Psihologia Pedagogia Ospitare	I-II-3 II-2 I-II-2 I-2 II-1 4		10 4
2	<i>Dr. Lazar Iacob,</i> diacon, profesor ord. defin. șeful cursului I.	11	Istoria biseri- cească Dreptul bis. Liturgica și Pas- torala	I-II-4 III-5 III-5		14
3	<i>Trifon Lugojan,</i> profesor extraordinar definitiv	22	Concentrat, iar din 1 Febr. până la sfârși- tul anului con- cediat			
4	<i>Dr. Iustin I. Suciu,</i> sincel, profesor ord. defin., șeful cursului III.	19	Studiul biblic Omiletica Catihetica Religiunea Practică	{ I-4 II-4 III-3 II-2 III-1 III-2	{ I-2 II-2 III-2 IV-2 III-1	25
5	<i>Mihaiu Păcățian,</i> protopresbiter, ase- sor-referent consisto- rial.	2	Administrația bisericească	III-2		2

b) In secția pedagogică.

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de serv- viciu	A propus studiile	In secția		Nr. orelor la săptămână
				teologică	peda- gogică	
1	<i>Silviu Beșan</i> , profesor ord defn șeful clasei a IV-a	11	Româna Istoria Român. Istoria univ. Practică Ospitare		I-5 III-IV-3 I-3 II-3 IV-1 1	16
2	<i>Săbin Evuțian</i> , diacon, prof. ord. def. șeful cl. III-a, con- ducătorul școlii de apli- cație, bibliotecar.	8	Somatologia Psihologia Didactica, Me- todica, Organiz Istoria pedag Practică Ospitare		I-2 II-3 III-3 IV-2 III-2 IV-4 1	17
3	<i>Romul Frateș</i> , presbiter, rezizor șco- lar diecezan, prof suplent	1	Româna Germana Practică Ospitare		II-5 III-4 IV-4 I-IV-4 IV-2 1	20
4	<i>Nicolae Irimie</i> , prof. provizor, șeful clasei I-a	1	Desemn Lucru manual Caligrafia Gimnastica		I-IV-8 I-IV-4 I-1 II-1 I-IV-2	16
5	<i>Nicolae Mihulin</i> , presbiter, prof. ord def., custodele muzeu- lui de naturale.	17	Istoria naturală Geografia Constituția Practica Ospitare		I-2 II-3 III-3 I-2 II-2 III-V-3 IV-1 IV-2 1	18

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de ser- viciu	A propus studiile	In secția		Nr orele la săptămână
				teologică	peda- gogică	
6	<i>Atanasie Popa,</i> prof. suplent, șeful cl. a II-a, custodele mu- zeului fizical	1	Matematica Fizica Practică		{ I-4 II-3 III-2 IV-3 III-2 IV-3 IV-2	19
7	<i>Teodor Pap,</i> instructor	17	Economia	{ I-2 II-1	{ I-2 II-2 III-2 IV-2	11
8	<i>Dr. Adam Iancu,</i> medicul institutului	1	Igiena	III-1	IV-1	2

2. Activitatea extrașcolară a corpului didactic.

1. Prof. Dr. Teodor *Botiș* a redactat organul oficios al diecezii „Biserica și Școala“, Calendarul diecezan pe anul 1919 și Anuarul de față și din încredințarea V. Consistor a cenzurat manuale pentru studiul religiunii.

2. Prof. Dr. Lazar *Iacob* a catehizat elevele dela școala civilă diecezană și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat planul pentru noua organizare a institutelor noastre teologice, și a vieții seminariale și a luat parte în calitate de referent în ancheta instituită de Consistorul metropolitan spre acest scop.

3. Prof. Iustin I. *Suciu* a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de fete din loc.

4. Prof. Silviu *Beșan*, a propus limba română la școalele comerciale de fete din loc și a fost aplicat la cenzură română.

5. Prof. Sabin *Evuțian*, a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de băieți, școala reală, preparandia de stat și școlile comerciale de băieți și de fete din loc și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat un dicționar român-maghiar și maghiar-român.

6. Prof. Nicolae *Irlmie* a făcut servicii la garda națională română din loc.

2. Fostul Vicepreședinte Săbulea a administrat și până în 1 Iunie
1999 — perioada în care și a primito scrisoarea din partea
Măceșușii din luna Iunie 1999

3. Fostul Vicepreședinte Pradeș a administrat până în luna
Iunie 1999

4. Fostul Vicepreședinte Pradeș a administrat în calitate de „Măceșușii”
și „Iunie” în anul 1999

3. Levii

3.1. Rolul gospodăriei agricole

3.1.1. Rolul gospodăriei agricole a evoluat de-a lungul timpului și a avut un
deosebit de mare rol în dezvoltarea și în prosperitatea societății noastre.
Levii, a căror funcție principală în societate este de a asigura
mănușii și energice gospodăriei agricole și în zilele noastre, în
Prima etapă a dezvoltării și în funcțiile în societate, ea are rolul
semnificativ de asigurare și în societate — prin producția agricolă —
mănușii necesare a societății în modurile de dezvoltare
și în zilele noastre, ea asigură dezvoltarea economiei și a societății
și are rolul principal în asigurarea societății de dezvoltare și a
rolul principal în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății
de dezvoltare și în asigurarea societății de dezvoltare și a societății

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de ser- viciu	A propus studiile	In secția		Nr. orelor la săptămână
				teologică	peda- gogică	
6	<i>Atanasie Popa,</i> proî. suplent, șeful cl. a II-a, custodele mu- zeului fizical	1	Matematica Fizica Practică		{ I-4 II-3 III-2 IV-3 III-2 IV-3 IV-2	19
7	<i>Teodor Pap,</i> instructor	17	Economia	{ I-2 II-1	{ I-2 II-2 III-2 IV-2	11
8	<i>Dr. Adam Iancu,</i> medicul institutului	1	Igiena	III-1	IV-1	2

2. Activitatea extrașcolară a corpului didactic.

1. Prof. Dr. Teodor *Botiș* a redactat organul oficios al dieceziei „Biserica și Școala“, Calendarul diecezan pe anul 1919 și Anuarul de față și din încredințarea V. Consistor a cenzurat manuale pentru studiul religiunii.

2. Prof. Dr. Lazar *Iacob* a catehizat elevele dela școala civilă diecezană și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat planul pentru noua organizare a institutelor noastre teologice, și a vieții seminariale și a luat parte în calitate de referent în ancheta instituită de Consistorul metropolitan spre acest scop.

3. Prof. Iustin I. *Suciu* a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de fete din loc.

4. Prof. Silviu *Beșan*, a propus limba română la școalele comerciale de fete din loc și a fost aplicat la cenzură română.

5. Prof. Sabin *Evuțian*, a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de băieți, școala reală, preparandia de stat și școlile comerciale de băieți și de fete din loc și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat un dicționar român-maghiar și maghiar-român.

6. Prof. Nicolae *Irimie* a făcut servicii la garda națională română din loc.

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de ser- viciu	A propus studiile	In secția		Nr. orelor la săptămână
				teologică	peda- gogică	
6	<i>Atanasie Popa</i> , prof. suplent, șeful cl. a II-a, custodele mu- zeului fizical	1	Matematica Fizica Practică		{ I-4 II-3 III-2 IV-3 III-2 IV-3 IV-2	19
7	<i>Teodor Pap</i> , instructor	17	Economia	{ I-2 II-1	{ I-2 II-2 III-2 IV-2	11
8	<i>Dr. Adam Iancu</i> , medicul institutului	1	Igiena	III-1	IV-1	2

2. Activitatea extrașcolară a corpului didactic.

1. Prof. Dr. Teodor *Botiș* a redactat organul oficios al diecezii „Biserica și Școala“, Calendarul diecezan pe anul 1919 și Anuarul de față și din încredințarea V. Consistor a cen-
zurat manuale pentru studiul religiunii.

2. Prof. Dr. Lazar *Iacob* a catehizat elevele dela școala civilă diecezană și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat planul pentru noua organizare a institutelor noastre teologice, și a vieții seminariale și a luat parte în calitate de referent în ancheta instituită de Consistorul metropolitan spre acest scop.

3. Prof. Iustin I. *Suciu* a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de fete din loc.

4. Prof. Silviu *Beșan*, a propus limba română la școalele comerciale de fete din loc și a fost aplicat la cenzură română.

5. Prof. Sabin *Evușian*, a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de băieți, școala reală, preparandia de stat și școlile comerciale de băieți și de fete din loc și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat un dicționar român-maghiar și maghiar-român.

6. Prof. Nicolae *Irlmie* a făcut servicii la garda națională română din loc.

... ..

... ..

... ..

...

...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Nr. curent	Numele și calitatea	Anii de ser- viciu	A propus studiile	In secția		Nr. orelor la săptămână
				teologică	peda- gogică	
6	<i>Atanasie Popa,</i> prof. suplent, șeful cl. a II-a, custodele mu- zeului fizical	1	Matematica Fizica Practică		{ I-4 II-3 III-2 IV-3 III-2 IV-3 IV-2	19
7	<i>Teodor Pap,</i> instructor	17	Economia	{ I-2 II-1	{ I-2 II-2 III-2 IV-2	11
8	<i>Dr. Adam Iancu,</i> medicul institutului	1	Igiena	III-1	IV-1	2

2. Activitatea extrașcolară a corpului didactic.

1. Prof. Dr. Teodor *Botiș* a redactat organul oficios al diecezii „Biserica și Școala“, Calendarul diecezan pe anul 1919 și Anuarul de față și din încredințarea V. Consistor a cenzurat manuale pentru studiul religiunii.

2. Prof. Dr. Lazar *Iacob* a catehizat elevele dela școala civilă diecezană și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat planul pentru noua organizare a institutelor noastre teologice, și a vieții seminariale și a luat parte în calitate de referent în ancheta instituită de Consistorul metropolitan spre acest scop.

3. Prof. Iustin I. *Suciu* a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de fete din loc.

4. Prof. Silviu *Beșan*, a propus limba română la școalele comerciale de fete din loc și a fost aplicat la cenzură română.

5. Prof. Sabin *Evuțian*, a funcționat în calitate de catihet ort. român la liceul de băieți, școala reală, preparandia de stat și școlile comerciale de băieți și de fete din loc și a colaborat la ziarul „Românul“. A elaborat un dicționar român-maghiar și maghiar-român.

6. Prof. Nicolae *Irlmie* a făcut servicii la garda națională română din loc.

7. Prof. Nicolae *Nihulin* a administrat — până în 1 Dec. 1918 — parohia Vinga și a propus limba română la școala comercială de fete din loc.

8. Păr. Romul *Frateș*, a administrat parohia vacantă Arad-Gaiu.

9. Prof. Atanasie *Popa*, a colaborat la ziarele: „Românul” și „Biserica și Școala”.

3. Elevii.

1. *Contingentul elevilor.*

O consecință firească a stărilor de războiu și a greutăților de întreținere a fost și scăderea, fără păreche în anualele institutului, a contingentului de elevi. Am inaugurat anul școlar având înscriși în secția pedagogică 41, iar în cea teologică 38 elevi. Prin încetarea războiului se îmbunătăți situația, ce ne inspiră serioase îngrijorări și cu încetul — prin înscrieri ulterioare — numărul elevilor a ajuns iarăș la media din timpurile normale. Elevii demobilizați își reiau studiile întrerupte și o parte din ei își continuă cursurile ca elevi ordinari. Dela preparandia de stat din loc trecură la institutul nostru doi elevi din clasa ultimă.

Mai mult contribuî însă la sporirea dorită a contingentului de elevi din secția pedagogică admiterea — cu începerea semestrului al II-lea — a fetelor de eleve ordinare și privatiste în școlile noastre normale de băieți.

Sistemul de coeducațiune s'a dovedit nu numai de posibil, dar și de salutar, nu numai pentru îmblânzirea moravurilor sălbătacite sub durata războiului, ci și prin influința sa binefăcătoare asupra progresului, deșteptând în sufletele elevilor ambiție și emulație nobilă.

Numărul prea mare pentru vremuri normale al *elevilor privațiști* se va putea reduce numai prin deschiderea internatelor și încetarea succesivă a scumpetei enorme și a greutăților de întreținere.

A scăzut în anul acesta și contingentul normal al elevilor de teologie. Prin primiri și înscrieri ulterioare a unor tineri demobilizați nu s'a putut ajunge la numărul normal și cerut de trebuințele diecezii, pentru că în schimb o parte considerabilă din elevi după isprăvirea războiului părăsi institutul. Unii își continuă studiile secundare, alții alegându-și alte carieri trecură la alte facultăți.

Pentru recrutarea contingentului de elevi, reclamat de trebuințele religioase și culturale ale diecezii, în anii viitori vor trebui să se ia cele mai serioase îngrijiri și să se aducă considerabile jertfe materiale prin întreținerea gratuită a elevilor în seminar și regularea dotațiunii preoțești.

2. Conspectul elevilor.

a) Secția pedagogică.

Nr. curent	Numele	confesiunea	Locul nașterii, comuna, județul	Observare
Clasa I.				
<i>a) Elevi ordinari.</i>				
1	Iulian Căprariu	gr.-or.	Guravale, Arad	
	Adriana Ciorogariu	"	Pecica-română, Arad	
	Elena, Cornelia Cuedan	"	Ș.lindia, Arad	
	Traian Laza	"	Cherechiu, Arad	
	Anghelina Micluța	"	Cuied, Arad	
	Terențiu Popa	"	Bârsa, Arad	
	Ana Purgea	"	Giula, Bichiș	
8	Ana, Letiția Totorean	"	Nădlac, Cenad	
<i>b) Privatiști.</i>				
1	Elvira, Olimpia Birlea	"	Șoimoș, Arad	nu s'a prez. la examen s'a retras dela examen
	Eleonora Cosma	"	Săldăbagiu, Bihor	
	Emanuil Cristian	"	Brotuna, Huniedoara	
	Aurel Dan	"	Cenadul ung., Cenad	
	Aurel David	"	Brad, Huniedoara	
	Nicolae David	"	Juncul de jos, Huniedoara	
	Silvia, Veturia Drecin	"	Monoroștia, Arad	
	Olimpia, Margareta Drecin	"	Monoroștia, Arad	
	Cornelia Dușe	"	Câmpanii de sus, Bihor,	
	Anghela Pofiu	"	Tărian, Bihor	nu s'a prez. la examen
	Ioan Iosan	"	Juncul de jos, Huniedoara	
	Eugenia Leucuția	"	Șomoscheș, Arad	nu s'a prez. la examen
	Petru Onețiu	"	Bănești, Arad	
	Aurelia, Volumnia Oprean	"	Zărand, Arad	
	Aurora Popa	"	Țasad, Bihor	nu s'a prez. la examen
	Silvia Popa	"	Cheșa, Bihor	nu s'a prez. la examen
	Aurelia Popovici	"	Talpoș, Arad	a părăsit institutul
	Ștefan Șora	"	Feneriș, Bihor	
19	Maria Tocaci	"	Lipova, Timiș	
Clasa II.				
<i>a) Elevi ordinari.</i>				
1	Ilie Albu	"	Giula, Bichiș	
	Mircea Anghel	"	Șimand, Arad	
	Ioan Barbu	"	Sân-Nicolaul-mare, Torontal	
	Dimitrie Bottău	"	Cefa, Bihor	
	Simeon Buda	"	Cherechiu, Arad	
6	Ioan Cristea	"	Brusturi, Arad	

Nr. curent	Numele	confesiunea	Locul nașterii, comuna, județul	Observare
7	Pavel Dab Maria, Valeria Grozescu Hortensia Jumanca Gheorghe Jurău Octavian Lipovan Adrian Raica Stela V. L. Roja Nicolae Sălantiu Nicolae Stan Berta Sabo Pavel Târziu Pavel Văgălău	gr.-or. gr. cat. " gr.-or. " " " " " " " "	Micălaca, Arad Bătania, Arad Poeni, Caraș-Severin Roit, Bihor Sân-Nicolaul-mare, Torontal Sân-Nicolaul-mare, Torontal Pecica-română, Arad Pecica-română, Arad Cherechiu, Arad Guradobra, Huniedoara Fibiș, Timiș Sat-Chinez, Timiș	a părăsit institutul
18	<i>b) Privatiști.</i>			
1	Traian Alexandru Bedea Romul, Petru Ciollica Iancu, Tiberiu Leuca Cornelia Mărcuș Traian H. Neagu Alexandru Papp Nicolae Popovici Virgil Oprișă Anton Secuiu Iosif Vințan Nicolae Vlad	" " " " " " " " " " "	Miheleni, Huniedoara Brad, Huniedoara Lazuri, Arad Parhida, Bihor Lazuri, Bihor Băița, Bihor Rișculița, Huniedoara Tebea, Huniedoara Macea, Arad. Săcărâmb, Huniedoara Tomnatic, Huniedoara	a părăsit institutul nu s'a prez. la examen nu s'a prez. la examen na s'a prez. la examen nu s'a prez. la examen
11	Clasa III.			
	<i>a) Elevi ordinari.</i>			
1	Nicolae Bere Aurel Călnicean Emilia Covaciu Dimitrie Dragoșiu Ioan Dranău Pavel Ghilea Lazar Józsa Gheorghe Miclean Irina Oancea Maximilian Palcu Alexandru Rușdea Cornel Savonescu Viorel, Augustin Sirca Ioan Suci Ioan Țihoiu	" " " " " " " " " " " " " " "	Rimeți, Bihor Ciclova-rom. Caraș-Severin Sebiș, Arad Pecica-română, Arad Pecica-română, Arad Măgulicea, Arad Ramna, Arad Aciua, Arad Sebiș, Arad Comlăuș, Arad Pojaga inf. Turda-Arieș Timișoara, Timiș Vidra, Arad Șimand, Arad Banat-Comloș, Torontal	
15				

Nr. curent	Numele	confesiunea	Locul nașterii comuna, județul	Observare
<i>b) Privatiști.</i>				
1	Sofia, Viorica Ardelean	gr.-or.	Voitec, Timiș	Nu s'a prez. la examen
	Radu Draia	"	Tomnatic, Huniedoara	
	Violet Giurgiu	"	Bulzești, Huniedoara	
	Pavel Laza	"	Șiria, Arad	
	Aurel Petrișor	"	Ocișor, Arad	
	Hortenzia Popovici	"	Bătania Cenad	
	Hărălambie, Teodor Rugea	"	Cusiiș, Bihor	
	Ioan Tămaș	"	Sohodol, Alba inf.	
9	Miron Vlad	"	Ribîța, Huniedoara	
Clasa VI.				
<i>a) Elevi ordinari</i>				
1	Pavel Anuichi	"	Cenadul-sârb., Torontal	
	Mateiu Ardelean	"	Comlăuș, Arad	
	Vasilie Ardelean	"	Șeitin, Cenad	
	Vasilie Bălaș	"	Chertiș, Arad	
	Ioan Birzu	"	Șimand, Arad	
	Pavel Căprariu	"	Șicula, Arad	
	Sever, Traian Covaciu	"	Șebiș, Arad	
	Livia Imbrea	"	Semlac, Arad	
	Savu Ionescu	"	Igriș, Torontal	
	Dimitrie Moldovan	"	Boroșineu, Arad	
	Petru Petica	"	Șiria, Arad	
13	Gheorghe Suciu	gr. cat	Sân-Petru-nemțesc, Timiș	
	Ioșif Vârtaci	gr.-or	Pecica-română, Arad	
<i>b) Privatiști.</i>				
1	Teodor Bodea	gr.-or.	Șiria, Arad	Nu s'a prez. la examen
	Pamfil Dan	"	Mămăligani, Alba inf.	
	Corneliu, Gheorghe Imperat	"	Brad, Huniedoara	Nu s'a prez. la examen
	Aurel Mateiu	"	Săcădat, Bihor	
	Teodor Miclăuș	"	Șiria, Arad	Nu s'a prez. la examen
	Aurel Moga	"	Dobrești, Bihor	
	Petru Olariu	"	Cinteiu, Arad	Nu s'a prez. la examen
8	Petru I. Serb	"	F. Giriș, Bihor	

Clerici: Sabin Moldovan, Stefan Miu și Emil Petrovici (vezi secția teologică c. III.)

b) In secția teologică.

Nr. curent	Numele	Locul nașterii comuna, județul	Observare
	Curs I.		
1	Ioan Bodea	Arad	a părăsit institutul
	Moise Blașu	Parța, Timiș	a părăsit institutul
	Ștefan Bogdan	Zărand, Arad	a părăsit institutul
	Ioan Borza	Otlaca, Arad	
	Ioan Botișel	Șteiu, Bihor	a părăsit institutul
	Leontin Boțioc	Beznea, Bihor	
	Coriolan, T. C. Drecin	Monoroștia, Arad	a părăsit institutul
	Ioan Gheran	Șeitin, Cenad	
	Gheorghe Marian	Ș-Criștor, Bihor	
	Virgil, Aurel Mihuția	Micălaca, Arad	a părăsit institutul
	Traian, T. T. Petrovici	Țela, Caraș-Severin	
	Traian Pinteru	Mișca, Arad.	a părăsit institutul
	Petru Popa	Șeitin, Cenad	a părăsit institutul
	Ghedeon Popoviciu	Caransebeș, Caraș-Severin	a părăsit institutul
	Constantin, Vasile Puticiu	Cuvin, Arad	
	Cornel, Petru Selistean	Pocola, Bihor	
	Simen Șiclovan	Șeitin, Cenad	
18	Iosif, Iulian Todan rep.	Chesinț, Timiș	a părăsit institutul
	<i>Privatiști.</i>		
1	Aurel Ciora	Beinșele, Bihor	nu s'a prez. la examen
2	Gheorghe Mihuția	Micălaca, Arad	
	Curs II.		
1	Vasile Abrudean	Bătuța, Arad	a părăsit institutul
	Ioan Bogdan	Dezna, Arad	
	Iosif Chirila	Tilecuș, Bihor	
	Aurel Cosma	Timișoara	a părăsit institutul
	Dimitrie Dehelean	Timișoara	a părăsit institutul
	Coriolan P. Fofiu	Ch. Târian, Bihor	a părăsit institutul
	Vasile Givu	Totvărădia, Arad	
	Coriolan Giurgiu	Ociu, Arad	a părăsit institutul
	Gheorghe Ienovan	Vălcani, Torontal	
	Ioan Papp	Pocioveliște, Bihor	
	Ioan Popoviciu	Saca, Bihor	
	Sabin Popoviciu	Talpoș, Arad	a părăsit institutul
	Valeriu Radu	Sat-Chinez, Timiș	a părăsit institutul
	Ștefan Petru Rusu	Otlaca, Arad	
	Ioan Șiclovan	Șeitin, Cenad	
16	Toma Ungurean	Otlaca, Arad	

Nr. curent	N u m e l e	Locul nașterii comuna, județul	Observare
1	<p align="center">Curs III.</p> <p>Ifrat Bodea Pavel Boldurean Gheorghe Buha Alexandru O. Ciugudean Aurelian Ciuhandu Olimpiu A. Oct. Cosma Emil Crăciun Leontin Domocoș Victor Mihailovici Ștefan Miu Cornel Moga Sabin Moldovan Alexandru Vasilie Muntean Pavel Papp Petru, Sabin Pelea Emil Petrovici Vasilie Simtion Mihaiu Veliciu</p>	<p>Mărtinești, Hunedoara Fibiș, Timiș Chișineu, Arad Căpâlnaș, Caraș-Severin Roșia, Bihor Crăciunești, Hunedoara Timișoara, Timiș Bratca, Bihor Timișoara, Timiș Vălcani, Torontal Roit, Bihor Arad Lipova, Timiș Tăgădău, Bihor Drauț, Arad Toracul-mic, Torontal Căstău, Hunedoara Chișineu, Arad</p>	<p>a părăsit institutul a părăsit institutul a părăsit institutul a părăsit institutul a răposat a părăsit institutul a părăsit institutul</p>
18			

4. Edificiul institutului.

Prelegerile le-am ținut în anul acesta în casa diecezană de lărgă Consistor, strada Batthyányi Nr. 2. Având numai 4 sale de învățământ cursurile le-am ținut alternativ, înainte de ameazi secția pedagogică, iar după ameazi cea teologică.

Seminarul și internatele diecezane n'au putut fi predate destinațiunii lor nici în acest an școlar. Ocupate spre scopuri militare din 2/15 Dec. 1914, au fost evacuate de miliție abia în cursul lunii Decembrie 1918.

Resturnându-se însă ordinea și disciplina prin așa numita revoluție maghiară dela sfârșitul lui Octombrie, edificiul seminarial și al alumneelor și mobilierul internatelor au fost lăsate într'o stare atât de ru nată, încât repararea lor și arangiere din nou a internatelor reclamă suma considerabilă de 200,000 cor.

După predarea localurilor institutului de comanda militară și evaluare pagubelor făcute în 59.000 cor. palatul seminarial l-au luat în stăpânire comanda gardelor naționale române.

În nex cu evenimentele sângeroase, ce s'au petrecut cu ocaziunea vizitei generalului Berthelot, în 16/29 Decembrie 1918 la Arad, o ceată de gardiști maghiari au invadat și în seminarul nostru și după ce au desarmat gardiști români, cari păzeau seminarul, au început a devastă. Au spart cu baionetele și patul puștilor ușa dela locuința directorului și cea dela cancelaria direcțiunii, au împrăștiat actele oficiale, au furat sigilul institutului și alte obiecte mai mărunte din birou. Au deschis cu forța muzeele și bibliotecile institutului, sub pretext că s'ar ascunde în ele arme și muniții.

Cu ocaziunea desarmării gardelor naționale române din județul Arad, miliția maghiară a făcut de două ori perchizițiuni minuțioase în seminar și internate, la 9/22 și 14/27 Februarie.

Trupele franceze de ocupație au recvirat și folosit seminarul spre scopuri militare în mai multe rânduri. Din 15/28 Ianuarie — 25 Ianuarie (7 Februarie) a avut local în seminar, popota, ofițerilor de infanterie, iar din 4/17 — 10/23 Martie a ofițerilor de artilerie. Din 7/20—10/23 Martie au fost încvartirați în seminar și alumneul nou 3 companii din batalionul prim al regimentului 3 de infanterie colonială, dela începutul lui Aprilie până în ziua de 10/23 a acestei luni compania I-a, iar din 10/23 Aprilie până în 23 Aprilie (6 Maiu) compania a 7-a din numitul batalion și regiment.

Prin ocuparea seminariului de trupele franceze s'a făcut imposibilă recvirarea lui pentru gardele și jandarmeria maghiară ce ne-a amenințat în mai multe rânduri.

E firesc, că și aceste ocupațiuni militare au lăsat în urma lor pagube în edificiul și mobilierul seminarial și în plantațiunile din grădina institutului.

În alumneul vechiu, din strada Darányi s'a instalat, după încetarea războiului și până la sfârșitul lui Maiu un ambulator pentru soldații bolnavi demobilizați. Din 3/16 Iunie până 16/29 Iunie s'a instalat în seminar popota ofițerilor români din reg. 4 de vânători.

5. Intreținerea elevilor. Ajutoare, burse, starea sanitară.

Elevii avizați și în acest an școlar la întreținere proprie în oraș au trecut prin mai multe lipsuri și mai grele neajunsuri, ca în ceialalți ani de războiu. În fața mizeriilor de tot felul, pricinuite prin îndelungata și înfricoșata încăierare, puterea noastră de rezistență și-a ajuns limitele extreme și astfel deschiderea anului școlar viitor fără inaugurarea și a internatelor a devenit o imposibilitate.

În urma lipsei de locuințe și a scumpetei nemai pomenite, vipt și locuință în oraș s'au putut afla numai cu mari greutate și cu prețuri enorme și în cele mai multe cazuri în locuri necorespunzătoare și excepționabile din punct de vedere al educației și al dezvoltării fizice. Între astfel de împrejurări o parte dintre elevi s'a hrănit cu merinde de acasă. Aducând însă cu sine evenimentele linii demarcaționale, cu o mulțime de opreliști, călătorii anevoioase și sistări de comunicație, se făcu și acest mod de întreținere a studentului român, în jumătatea a doua a anului școlar, aproape imposibil. Părinții nu puteau aduce la timp mijloacele de traiu și astfel înșiși elevii erau nevoiți a pleca acasă — adeseori pe jos — ca să-și aducă cele trebuincioase, prin ce suferi progresul în studii, ordinea și disciplina școlară.

După reînceperea cursurilor la 19 Ianuarie (1 Febr.) o seamă de elevi neaflându-și locuință prin oraș, fură nevoiți ase adăposti în odăile locuibile, dar reci, din palatul seminarial.

Prin sistarea circulației poștale cu Aradul situația deveni insuportabilă și pentru elevii, cari trăiau în condiții mai favorabile, având locuințe și vipt la gazde prin oraș. Cei din locuri mai îndepărtate nu puteau comunica cu părinții — unii refugiați — și a primi dela ei bani pentru achitarea viptului și a locuinței. Le-a venit într'ajutor direcțiunea prin împrumuturi din fondurile și taxele, ce-le administreză.

Venerabilul Consistor eparhial din Arad a ușurat soarta elevilor lipsiți prin acordarea de stipendii și ajutoare din fundațiunile diecezane.

Stipendii au avut:

a) În secția pedagogică: Sever Tr. Covaciū și Pavel Anuichi, elevi în cl. IV. din „Fondul Tinerimei“, câte 350 coroane. Cornel Savonescu, cl. III, din „Fundațiunea Teodor Papp“, 300 cor.

b) În secția teologică: Stefan Bogdan, c. I, din „Fundațiunea Balla“, 300 cor. Ioan Bogdan, c. II, și Gheorghe Buha, c. III, din „Fundațiunea Teodor Papp“, câte 400 cor.

Ajutoare de câte 200 cor. au beneficiat:

1. În secția pedagogică:

Mircea Anghel, Ioan Barbu, Ioan Cristea, Gheorghe Jurău și Pavel Târziu, cl. II. din „Fundațiunea Balla“, Iulian Căprariu și Terențiu Popa, cl. I, Ilie Albu, Pavel Văgălău, cl. II. și Petru Petica, cl. IV, din „Fundațiunea Jorgovici“.

Elevei în particular, Aurelia Oprean, i-s'a dat un ajutor de 124 cor. pentru achitarea taxelor de înscriere și de examen.

b) În secția teologică: Constantin Puticiu, Leontin Boțioc, Cornel Săliștean, c. I, Gheorghe Ienovan c. II și Pavel Papp, c. III, din venitul disponibil al „Fundațiunii Teodor Papp“.

Aceste ajutoare s'au licvidat elevilor din secția pedagogică cu începerea dela 1 Martie n. în rate lunare de câte 50 cor, iar teologilor deodată.

Aduc în acest loc mulțămite d-lor Victor Kolossa și Francisc Sárközy, proprietari ai restaurantului dela gară, pentrucă și între împrejurările grele de traiu de azi au provăzut cu prânz și cină doi elevi săraci din secția pedagogică a institutului.

Starea sanitară. Cu toate neajunsurile și lipsurile, ce le-au îndurat elevii în cursul anului școlar, starea lor sanitară a fost mulțămitoare. La începutul anului școlar toți elevii institutului au fost supuși unui vizite medicale și în caz de boală li-s'a dat îngrijirea trebuincioasă prin medicul institutului Dr. Adam Iancu. Gripa spaniolă a grassat — fără a lăsa urme simțitoare — și între elevii institutului nostru. Unul a suferit timp mai îndelungat de trahomă.

Cu adânc regret și durere sufletească trebuie să înregistrăm, că în acest an școlar am avut și un caz de moarte. Bunul elev al institutului și stipendist din „Fondul Tinerimei“ Victor *Mihailovici*, cleric de c. III, repus de boala inplacabilă de plumâni, în 5/18 Octomvrie 1918 a răposat în Timișoara, la casa părintească, unde zăcu timp mai îndelungat. Bunul Dumnezeu să-l odihnească, iar pe părinții îndurerați să-i mângăie.

6. Starea mijloacelor de învățământ.

I. Biblioteca.

Biblioteca institutului se împarte în a) Biblioteca seminarială (în uzul corpului profesoral) și b) Bibliotecile de clasă ale secției pedagogice.

Biblioteca seminarială reclamă o sală mai spațioasă și un aranjament mai potrivit. Din acest motiv, precum și din pricina stărilor escepționale aranjarea ei definitivă și într'un sistem corespunzător scopului, am fost nevoiți a o amâna până la repararea palatului seminarial, pe anul școlar viitor. Sarcina arangerii a luat-o asupra sa profesorul Sabin Evuțian, bibliotecar.

Bibliotecile de clasă ale secției pedagogice conțin cărțile auxiliare trebuincioase la orele de lecțiuni.

În ambele biblioteci numărul cărților a rămas neschimbat, ca și în anii anteriori.

II. Muzeu, colecțiuni.

Starea muzeelor — fizical, de naturale, și geografie — e aceeași, ca în anul școlar premergător. În cursul anilor de războiu nu s'a putut face nici o achiziție. Muzeul fizical l-a aran-

giat și a reparat recvizitele prof. Atanasie Popa, custodele muzeului fizical. N'a sporit nici colecțiunea numismatică.

7. Fondurile.

a) Administrate de corpul profesoral.

1. „*Fondul de mătăsărit*“, inițiat la anul 1890 din vinderea gogoșelor vermilor de mătăsă, cultivați de elevii secției pedagogice.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 9 01.

2. „*Fondul bibliotecii seminariale*“, inițiat la anul 1902 din taxele elevilor pentru augmentarea bibliotecii institutului.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 6946-59.

3. „*Fondul special al tinerimei*“, înființat de absolvenții de teologie ai anului școlar 1902-3 pentru ajutorarea tinerilor săraci din județul Arad și Bihor.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 177-97.

4. „*Fondul sanitar*“, inițiat în anul școlar 1902-3 din taxele elevilor pentru medicamente, cu scopul de a-se acoperi din venitele lui trebuințele și cerințele sanitare ale tinerimei.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 9699-90.

5. „*Fondul tipăriturilor*“, inițiat în anul școlar 1905-6 din saldul taxelor de 40 fil. pentru testimonii ale elevilor și cu începerea anului 1912-13 din taxe la înscrieri pentru editarea anuarului și acoperirea cheltuelilor de cancelarie.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 388-67.

6. „*Fondul antialcool*“ întemeiat la anul 1910 de fosta societate antialcoolică a elevilor din secția pedagogică.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 6-13.

7. „*Fundațiunea Țichindeal-Nicoară*“, întemeiată de corpul profesoral la anul 1912, întru amintirea centenarului institutului pedagogic, serbat în 3/16 Nov. 1912.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 4260-25.

8. „*Fondul centenarului*“, înființat de absolvenții de pedagogie ai anului jubilar 1912-13 pentru ajutorarea elevilor săraci din secția pedagogică.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 452-23.

9. „*Fundațiunea Aurel Vlaicu*“, întemeiată în anul 1913 de învățătorii dela școalele ort. române din Bihor pentru ajutorarea elevilor bolnavi din secția pedagogică.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 215-72.

10. „*Fondul escurziunilor*“, inițiat de corpul profesoral la anul 1913 pentru ajutorarea elevilor săraci în escurziuni și călătorii școlare.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 1227·37.

Aceiași menire are:

11. „*Fondul de escurziuni „Victoria“*”, întemeiat de institutul de credit și economii „Victoria” din loc în anul 1914.

Starea la finea anului școlar 1918-19, Cor. 485·16.

12. „*Fondul Mihai Novac*”, înființat la anul 1916 din taxele de examen, ce competau prof. M. Novac.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 78·59.

13. „*Fondul Slöjd*”, inițiat la anul școlar curent din taxele de 5 cor. dela elevii din secția pedagogică pentru procurarea materialului necesar la lucrul manual.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 420·26.

14. *Bugetul muzeelor*, inițiat la anul 1914.

Starea la finea anului școlar 1918-19: Cor. 1562·97.

b) Administrate de Venerabilul Consistor eparhial din Arad.

1. „*Fondul bibliotecii preparandiale*”, înființat în anul școlar 1871-2 din taxele elevilor pentru sporirea bibliotecii institutului pedagogic.

Starea la finea anului 1918: Cor. 1743·39.

2. „*Fondul intru amintirea celor răposați*” inițiat la anul 1893 de mai mulți intelectuali români, cari în loc de cunună pe mormântul unei rudenii, au dăruit suma de 30 fl. pentru ajutorarea elevilor săraci dela institutul ped. teol. din loc și augmentat și prin dăruiri ulterioare. La propune.ea conferinței prof. Vener. Consistor prin rezoluția sa din 17/30 Maiu 1918, Nr. 1297, a dispus contopirea lui cu:

3. „*Fondul de ajutoare al elevilor dela seminarul diecezan gr. or. român din Arad*”, înființat, la inițiativa dlui Emanuil Ungurean, avocat în Timișoara, la anul 1897 pentru ajutorarea elevilor săraci din ambele secții ale institutului.

Starea la finea anului 1918: Cor. 15842·32.

Aceiași mențiune are și

4. „*Fundațiunea institutului de credit și economii „Victoria”*” din loc, întemeiată la anul 1902.

Starea la finea anului 1918: Cor. 4841·32.

5. „*Fundațiunea Dr. Lazar Petrovici*”, inițiată în anul 1882 de elevii secției pedagogice pentru a eterniză memoria profesorului de pie memorie Dr. Lazar Petrovici.

Starea la finea anului 1918: Cor. 1162·11.

6. "Fundatiunea Patrachie Popescul", făcută la anul 1844 de profesorul primar al institutului teologic Patrachie Popescul pentru augmentarea bibliotecii teologice

Starea la finea anului 1918: Cor. 2025.48.

8. Taxe incassate dela elevi și administrate de direcțiunea institutulu în cursul anului școlar.

Nr. curent	T a x a	Teologie	Suma		Pedagogie	Suma	
			Cor.	fil.		Cor.	fil.
1	Didactru		1200	—		3100	—
	Fondul de pensuni		1080	—		1272	—
	Mobilier		884	—			—
	Fondul de ajutorare al elevilor		108	—		204	—
	Fondul tipăriturilor		324	—		612	—
	Fondul sanitar		270	—		510	—
	Fondul bibliotecii seminariale		162	—		306	—
	Fondul de escurziuni			—		204	—
	Biblioteca de clasă			—		204	—
	Slöjd			—		510	—
	Societatea de lectură		108	—		204	—
12	Taxe de diplomă				380	—	

9. Salariile.

Dotăția membrilor corpului didactic s'a îmbunătățit — cu începerea dela 1 Ianuarie 1919 — pe lângă ajutorul de război de 100% la salariile fundamentale, cvincvenalii și banii pentru locuință, adaus familiar și de vesminte și cu un ajutor excepțional lunar de 650 cor. și câte 100 cor. pentru membrii familiei.

III. Activitatea în institut.

1. Educația și disciplina.

Având institutul nostru menirea de a crește preoți și învățători, direcțiunea și corpul profesoral a pus deosebit temei pe educația lor religioasă și morală în spiritul bisericii noastre străbune. S'a nizuit, ca învățământul să fie educativ și ca elevii să-și împlinească datorințele creștinești prin o participare vie și activă la practicile vieții religioase. Spre acest scop tinerimea a asistat, în biserica catedrală, zilnic — cu excepțiunea timpului de iarnă grea — la serviciul dumnezeesc de dimineață și în cursul anului întreg — cu excepțiunea ferilor — la vecernia, utrenia și liturghia din dumineci și sărbători, iar cei din secția teologică și la rânduelile liturgice din sf. și marele post. La toate aceste servicii au făcut deprinderi în cântările bisericesti și tipic, în ambele strane și în ordinea stabilită de propunătorul acestor studii. În sfintele Paresimi s'au mărturisit și împărtășit cu sfintele Taine, pregătiți fiind prin exerciții spirituale și esortări, pe cari le-a ținut elevilor din secția pedagogică prof. Dr. Iustin Suciu, iar la teologi prof. Dr. Teodor Botiș.

Cu toate extravagantele stărilor de războiu și a împrejurările extraordinare, a lipsei de supraveghere și educația în internate și a exemplelor rele din mediul încunjurător, moralitatea elevilor n'a suferit, ci a fost în genere mulțămitoare. Cazuri disciplinare mai grele nu s'au ivit. Tinerimea povățuită de părinții săi sufleteși a înțeles rostul vremurilor istorice, prin cari trecem și au dat dovadă în zilele critice de o conduită ireproșabilă, iar în cele de bucurie de o ținută demnă și o manifestație serioasă, ceea ce ne servește spre o deosebită mângăiere. Direcțiunea aduce în acest loc mulțămite dlui Atanasie Popa, pentru că a controlat și supravegheat tinerimea, ce s'a adăpostit în seminar.

2. Invățământul.

E firesc, că învățământul nu poate ajunge la nivelul dorit și așteptat nici între împrejurări normale, cu atât mai puțin în impuri de războiu și stări excepționale. Nesiguranța chinuitoare și agitațiile, între cari au trăit, găzduirea insuficientă și neajun-

surile întreținerii, lipsa de hrană, scumpetea și lipsa materialului de încălzit și luminat au influențat în mod păgubitor mersul normal al învățământului. Sufletul elevului prea impresionabil față de reprezentațiunile din afară cu greu și-a putut concentra atențiunea asupra materialului predat. Feriile îndelungate l-a scos din viața obișnuită de școală. O piedecă prea simțită a fost și lipsa de manuale. Cenzura și circulația postală anevoioasă, mai apoi sistată, ne-a creat imposibilitatea de a ne putea prevedea — prin librăria diecezană — cu manualele trebuincioase. Unele s'au epuizat și nu s'a mai tipărit și astfel elevii au fost nevoiți a și-le procura dela absolvenții anilor anteriori, ori a-și face notițe după esplicările profesorilor.

Având numai 4 sale de învățământ pentru ambele secții ale institutului, au fost nevoiți a ținea cursuri alternative și a reduce orele de lecțiuni din unele obiecte de învățământ.

În urma acestei împrejurări și a multelor ferii de silă, materialul de învățământ, prescris prin planurile de instrucțiune în ambele secții ale institutului, n'a putut fi pe deplin eshauriat și aprofundat.

Planul de împărțire a obiectelor de învățământ între membrii corpului didactic, făcut în conferințele de constituire dela începutul anului școlar, a suferit, cu începerea semestrului șal II-lea unele modificări, pricinuite de schimbările obvenite în corpul profesoral și ordinul Consiliului Dirigent, Nr. 311—1919 și al Venerabilului Consistor, ca limba maghiară, împreună cu istoria, geografia și constituția Ungariei să se elimineze din învățământul școalei și în locul lor să-se introducă istoria, geografia și constituția țărilor locuite de Români. Istoria universală din cl. I ped., împărțită la începutul anului școlar prof. Dr. T. Botiș, trece la prof. S. Beșan, Sporindu-se prin eliminarea limbei maghiare orele din limba și literatura română și ținându-se seamă de principiul împărțirii proporționate a muncii, orele de limba română din cl. I. ped. trec la prof. S. Beșan.

In secția teologică disciplinele aparținătoare catedrei de teologia practică, devenită vacantă prin renunțarea P. C. Sale pâr. Dr. Iosif Oiariu, director, le-au supliniit profesorii Dr. Iustin I. Suciuc și Dr. Lazar Iacob. Intrerupându-și dl Damaschin Ioanovciuc funcțiunea de profesor învățământul limbei și literaturii române și a științelor pedagogice în c. I. și II teol. l-a provăzut, începând din 15 Februarie, prof. Dr. T. Botiș.

Catedra de cântarea bis. și tipic și ambele secții a supliniit-o până în 1 Dec. prof. Dr. L. Iacob, iar din 1 Febr. elevul de c. IV. ped. Pavel Anuichi. Muzica vocală și instrumentală în

cursurile pedagogice a propus-o în semestrul I: Aurel Cosma, cleric în c. II, iar în al II-lea clericul de c. III: Ștefan Miu.

3. Instrucția practică.

Școala de aplicație neputând funcționa din lipsă de local, elevii acesteia au fost trecuți — în urma unei hotărâri consistoriale — la școala primară centrală. Instrucția practică a elevilor de școala normală s'a făcut astfel în școala primară centrală, condusă de învățătorul-director *Iosif Moldovan* în cadrele „*Normativului pentru organizarea învățământului practic*”.

Au premerș, atât în c. III cât și în c. IV ped., prelegeri de model. Elevii de c. IV. ped. și c. III teol. au predat întâiu câte o temă, apoi două deodată, în urmă înșiși au condus întreagă instrucția timp de jumătate zi respective o zi întreagă, sub controla inv.-dir. al școalei. S'au predat în total (c. III-IV) 115 lecții practice.

Rezultatul instrucției practice și voia cu care elevii lucrau în cursul orelor de practică au dovedit îndeajuns, cât de mult promovează învățământul — pe lângă alți factori — și o școală largă, plină de aer și lumină, bine ajustată, o școală unde chiar și în cel mai bagatel lucru palpită viața.

Instrucția practică din studiul economiei s'a făcut în anul acesta numai în grădina seminarială. Grădinile ținute în arândă dela vecinii David Weiss și succesorii lui Blau, n'au mai putut fi în folosința noastră, cea dintâi dela începutul anului școlar, iar a doua nu s'a mai dat în arândă dela eruperea războiului.

În secția teologică elevii au făcut exerciții practice din omiletică și catihetică. Au lucrat și rostit predici. La orele de catihetică în semestrul al II-lea au ospitat la școala primară centrală, au lucrat cateheze și au făcut exerciții practice cu elevii școalei primare.

La școalele elementare străine din loc au făcut servicii de catiheți: Ștefan Miu, Pavel Boldurean, Pavel Papp, Sabin Moldovan, Leontin Domocoș, Alexandru Munteanu, Cornel Moga, Vasile Givu, Ioan Papp, Gheorghe Ienovan, Iosif Chirila, Ioan Bogdan, Ștefan Rusu, și Ioan Gheran.

4. Examenale.

Examenale de corigență și supletorii le-am ținut în secția teologică în 20 August (2 Septembrie), sub presidiul P. O. D. Mihaiu Păcățian, asesor-referent bisericesc, iar în cea pedagogică în 21 August (3 Sept.), sub presidiul D-lui Vasile Goldiș.

comisar consistorial, fiind de față și comisarul ministerial Dr. Ioan Brenndörfer.

La acest termin s'au supus și au prestat:

I. Examen de corigență: In secția teologică: 14, în cea pedagogică: 6 elevi, cari la finea anului școlar 1917-18 au raportat note neindestulitoare din unul sau două obiecte de învățământ.

II. Examene supietorii: a) In secția teologică: Ioan Plavoșin și Iosif Todan, c. I, Gheorghe Buha și Alexandru Ciugudean, c. II. și Simeon Cornea, c. III. b) In cea pedagogică: Elevi privațiști: Traian H. Neagu, cl. I. și Aurel Petrișor, cl. II.

In 28 August (10 Sept.) a făcut examen privat elevul militar Aurel Mateiu, c. III, iar în 22 Sept. (5 Oct.) Dimitrie Botău, c. I, militar.

Elevii aspiranți de ofițeri din secția pedagogică, născuți în anii 1877—1899, obligați a-se prezenta la 2 Iunie n., conform ordinului de chemare la arme, dat din partea Consiliului Dirigent sub Nr. 1295—1919, obținând un concediu de 8 zile, au fost admiși la examen în zilele de 23 și 24 Maiu (5 și 6 Iunie).

La acest termin extraordinar au făcut examen de clasă și cvalificație de curs; Ioan Draneu, Lazar Iozsa și Ioan Suciu elevi ordinari în cursul cl. III-lea.

Examen de cvalificație finală, obținând diplomă de învățător: Vasile Bălaș, Pavel Căprariu și Iosif Vârtaci, elevi ordinari și Teodor Bodea, Aurel Mateiu și Petru Olariu, elevi în particular, în cursul al IV-lea.

Examenele finale în secția teologică le-am ținut în 28 și 29 Maiu (10 și 11 Iunie) sub presidiul P. O. D. *Mihaiu Păcățian*, asesor-referent bisericesc în calitate de comisar consistorial

La examenele finale, precum și la cele din 23 și 24 Maiu (5 și 6 Iunie), *din secția pedagogică* a presidiat comisarul consistorial, P. O. D. Dr. Gheorghe Ciuhandu, asesor-referent școlar și s'au ținut după următorul program:

Luni: 3/16 Iunie, 8—12, examen în scris cu elevii privațiști din cursul IV.

Marți: 4/17 Iunie, 8—12, examen în scris din matematică cu elevii ordinari și privațiști, 3—7, din desemn, caligrafie și lucru manual cu privațiștii.

Mercuri: 5/18 Iunie, 8—12, examen în scris din limba germană, 3—6 din cântare bis., tipic, muzică, gimnastică și joc cu elevii ordinari și privațiști și conferință pentru stabilirea rezultatului examenelor în scris și practice.

Joi: 6/19 Iunie, 8—12, examene verbale de cvalificație de curs cu elevii ordinari și privațiștii din cursul IV. *Conferință.*

Vineri: 7/20 Iunie, 8—12, examen în scris de cvalificațiune finală din limba română.

Sâmbătă: 8/21 Iunie, 8—12, examen în scris de cvalificație finală din pedagogie, 8—12, 3—6, examen în scris cu elevii privațiști din cl. I—III.

Luni: 10/23 Iunie, 8—12, 3—6, cl. I. examen de curs cu elevii ordinari și privațiști.

Marti: 11/24 Iunie, 8—12, 3—6, cl. II., examen de cvalificațiune de curs și examen de curs cu elevii ordinari și privațiști.

Mercuri: 12/25 Iunie, 8—12, 3—6, cl. III. examen de cvalificație de curs și examen de curs cu elevii ordinari și privațiști.

Joi: 13/26, Iunie, examen de cvalificație finală.

Examenele de cvalificațiune finală l-au prestat cu succes și au obținut diplomă de învățator pentru școalele primare candidații: Pavel Anuichi, Matei Ardelean, Vasilie Ardelean, Ioan Bâzdu, Sever Traian Covaciu, Livia Imbrea, Savu Ionescu, Dimitrie Moldovan, Petru Petica, Gheorghe Suciuc și clericii: Stefan Miu, Sabin Moldovan și Emil Petrovici.

Și-a nostrificat diploma, făcând examen de cvalificație întregitoare, în cursul anului: Sabina Minișan, cvalificată la școala normală de fete gr. cat. din Lugoj.

5. Serbări și escurziuni școlare.

Impedecați prin stările excepționale și critice din Arad am putut prăznuți numai ziua memorabilă de 10 Maiu n. După serviciul divin de dimineața s'a adunat tinerimea în sala mai mare din localul provizor al institutului, unde în ființa de față a corpului profesoral prof. dir. Dr. T. Botiș a rostit un discurs despre însemnătatea zilei, după terminarea căruia elevii au intonat: „Pe al nostru steag...”

Escurziuni școlare. Din cauza împrejurărilor excepționale și a comunicației anevoioase escurziuni școlare în anul acesta nu s'au putut aranja.

6. Administrația școlară.

Afacerile administrative, didactice și disciplinare ale institutului s'au deliberat și rezolvit în secția pedagogică în 10, iar în cea teologică în 7 conferințe profesionale.

La direcțiunea institutului au intrat și s'au rezolvit dela început și până la finea anului școlar: la pedagogie 391, la teologie 160 esebite.

Acte și hotărîri principiale dela superioritatea școlară sunt următoarele:

a) In secția teologică:

1. Nr. direct. 32 T — 1918—19. Venerabilul Consistor eparhial prin ordinul din 25 August (7 Sept.) 1918, Nr. 1186—1918, nu încuviințează cererea elevilor pentru a fi absolvați de sarcina catehizării în școalele primare străine din loc. In chestia abrogării concluzului Nr. 30 al sinodului eparhial din 1913 referitor la examenele în pedagogie î-i îndrumă să se adreseze la Venerabilul Sinod eparhial.

2. Nr. direct. 67 T — 1918—19. Venerabilul Consistor prin ordinul din 3/16 Noemvrie 1918, Nr. 148—1918 Pres., îndrumă direcțiunea și colegiul profesoral a pune temeiul deosebit pe studiul dreptului canonic.

3. Nr. 98 T — Venerabilul Consistor prin actul din 17/30 Ianuarie 1919, Nr. 118—1919, acordă prof. Trifon Lugojan concediu până în 30 Iunie n. 1919.

4. Nr. 141 T — Venerabilul Consistor prin actul din 18/31 Maiu, Nr. 703 — 1919, admite încheierea anului școlar la teologie în 30 Maiu (12 Iunie).

b) In secția pedagogică:

1. Nr. direct. 8 P — 1918—19, Venerabilul Consistor eparhial sub Nr. 3104—1918, comunică ordinul ministrului de culte și instrucțiune publică ungar, Nr. 8825—1918 Pres., prin care se dispune ca anul școlar 1918—19 să se înceapă la 1 Septemvrie n.

2. Nr. 29 P. — Ven. Consistor prin actul din 23 August (5 Sept.) 1918, Nr. 3414—1918, instituie pe dl Teodor Neș de profesor provizor la catedra de matematică și fizică.

3. Nr. 30 P — Ven. Consistor prin actul din 23 August (5 Sept.) 1918, Nr. 2994—1918, instituie la catedra de desen, caligrafie, lucru manual și gimnastică pe dl Nicolae Irimie.

4. Nr. 35 P — Ven. Consistor prin actul din 23 Aug. (5 Sept.) 1918, Nr. 3200—1918, angajază la catedra de limba română și germană pe dl Damaschin Ioanoviciu.

5. Nr. 53 Ven. Consistor sub Nr. 3248—1918 comunică ordinul ministrului ungar de culte și instrucțiune publică Nr. 54098—1918 VI d. ca datele matriculare ale elevilor, dimpreună cu rubrica religiunii să se stabilească și introducă în evidențele școlare pe baza extraselor din matriculele civile și avizează direcțiunea, că afacerea a promovat-o la Consistorul mitropolitan. Și până la clarificarea situației de cinozură vor servi și pe viitor extrasele noastre bisericesti. Când se vor ivi deosebiri esențiale

cei interesați să fie îndrumați a iniția procedura de rectificarea matriculelor greșite.

6. Nr. 84 P — Ven. Consistor prin actul din 13/26 Septembrie 1918, Nr. 3693—1918, avizează direcțiunea, că a primit ofertul d-lui Iosif Moldovan, înv. dir., de a conduce în schimbul unei remunerațiuni de 2000 cor. toate lucrările, ce se țin de un învățator dela școala de aplicație.

7. Nr. 130 P — Ven. Consistor prin actul din 18/31 Octombrie 1918, Nr. 3823—1918, avizează direcțiunea, că a luat la cunoștință dispozițiunile magistratului privitoare la sistarea prelegerilor.

8. Nr. 134 P — Ven. Consistor prin ordinul Nr. 4135—1918 pune în curgere cu începere dela 5 Dec. n. cvincvenalul al II-lea prof. Silviu Beșan.

9. Nr. 189 P — Ven. Consistor prin actul din 18 Februarie v. Nr. 316/1919 angajează pentru propunerea muzicii instrumentale în locul lui Aurel Cosma, pe clericul de c. III. Stefan Miu.

10. N. 190 P — Ven. Consistor prin actul din 15/28 Februarie 1919, Nr. 177—1919, dispune înlocuirea prof. D. Ioanoviciu prin păr. Romul Frateș, revizor școlar.

11. Nr. 191 P — Ven. Consistor prin actul din 15/28 Februarie 1919, Nr. 176—1919, instituie de profesor — propunător pentru matematică — fizică pe dl Atanasie Popa.

12. Nr. 195 P — Ven. Consistor prin ordinul din 15/28 Februarie 1919 Nr. 185—1919, încuviințează — pe baza ordinului Consiliului Dirigent, Nr. 170—1919 — primirea fetelor de eleve regulate ori privatiște în institut.

13. Nr. 196 P — Vener. Consistor prin ordinul din 15/28 Febr. 1919, Nr. 142—1919, dispune — pe baza ordinului Consiliului Dirigent, Nr. 311—1919, — ca limba maghiară, împreună cu istoria, geografia și constituția Ungariei să se elimineze din învățământul școlii. În locul lor se introduce în mod obligator istoria, geografia și constituția țărilor locuite de Români.

14. Nr. 243 P. — Venerabilul Consistor prin actul din 22 Maiu (4 Iunie), Nr. 771 încuviințează examenele elevilor militari în zilele de 23 și Maiu (5 și 6 Iunie).

c) Referitoare la ambele secții.

1. Nr. direcț. 14 T — 1918—19. Venerabilul Consistor eparhial din Arad prin ordinul din 11/24 August 1918, Nr. 2212—1918, însărcinează cu conducerea afacerilor direcționale

și până la dispoziția ce se va lua în ședința sa plenară pe prof. Dr. Teodor Botiș.

2. Nr. direct. 36 T — Ven. Consistor în ședința sa plenară din 25 August (7 Sept.) 1918 incredințează sub Nr. ad 2212—1918 cu conducerea afacerilor direcționale în mod provizor pe prof. Dr. T. Botiș.

3. Nr. 47. T. — Ven. Consistor prin actul din 13/26 Septembrie 1918, Nr. 3616—1918, instituie de medic și profesor de igienă al institutului pe dl Dr. Adam Iancu.

4. Nr. 137 P — Ven. Consistor sub Nr. 4197—1918 comunică invitarea Consiliului Central Național Român la Marea Adunare Națională Română din Alba-Iulia.

7. Societățile de lectură.

Imprejurările atât de grele și lipsa de local au împedecat funcționarea societăților de lectură. Cea din secția pedagogică, neputând desvoltă o activitate liberă din pricina comisariatului guvernului maghiar, nici nu s'a constituit. Cea teologică s'a constituit la începutul anului școlar sub presidiul directorului substituit Dr. Teodor Botiș, dar în urma feriilor îndelungate, a scăderii atât de simțitoare a contingentului de elevi și în mijlocul situației precare, în care ne găseam, după îndepărtarea profesorului conducător Damaschin Ioanoviciu, n'a mai fost capabilă de viață și activitate.

După reînceperea prelegerilor la 1 Februarie n. s'au inițiat din partea profesorului Atanasie Popa *întrunirile colegiale* ale elevilor din secția pedagogică — în parcul seminarial — cu scopul, ca elevii respirați prin oraș să convină unii cu alții, să formeze o familie, și să-și îndrepte greșelile și manierile, dupăcum cer normele bune creșteri. Astfel de întruniri colegiale s'au ținut 9, dintre cari una festivă, împreună cu dans și cină comună, la încheierea anului școlar. La ședințe s'au cetit și lucrări originale ale elevilor: poezii, descrieri și studii, dintre cari s'au remarcat poeziile elevului Savu Ionescu, cl. IV, două descrieri de călătorie de George Miclean cl. III și studiile din domeniul științelor pedagogice ale d-șoarei Livia Imbrea și Mateiu Ardelen c. IV. Ședințele au fost frecventate regulat și conduse cu îngrijire de profesorul A. Popa. Elevii și-au înmulțit cunoștințele nu numai din literatură, ci și din diferite ramuri ale științei și mai ales din sociologie.

Li s'a deschis și biblioteca societății, care însă fiind seminarul ocupat de mișție din primul an de răsbolu, n'a putut fi aranjată temeinic, dupăcum eră proiectat.

IV. Date statistice.

A) Secția pedagogică.

Obiectul statisticii	Gruparea	C l a s a				Total
		I	II	III	IV	
Frecven- tațiunea	<i>Inmatriculați:</i>	27	29	24	21 + 3 clerici	101 + 3 clerici
	Băieți	10	24	20	20	74
	Fete	17	5	4	1	27
	Ordinari	8	18	15	13	54
	Privatiști	19	11	9	8	47
	Elevi ordinari	3	15	13	12	43
	Eleve ordinare	5	3	2	1	11
	Elevi privatiști	7	10	7	8	32
	Eleve privatiste	12	1	2	—	15
	Au părăsit școala	1	2	—	—	3
	Au răposat în cursul anului	—	—	—	—	—
	Au rămas la finea anului	26	27	24	21	98
	Au făcut examen de clasă	20	23	23	17	83
	N-au făcut examen de clasă	6	4	1	4	15
	Au obținut diploma de inv. Și-au nostrificat diploma	—	—	—	19*	19
					1	
Confesiunea elevilor	Gr.-orient. români	26	25	24	20	95
	Gr.-cat. români	—	2	—	1	3
Estatea elevilor examinați	Născuți în anul 1893	—	1	—	—	1
	" " " 1894	1	—	1	1	3
	" " " 1895	—	1	1	—	2
	" " " 1896	—	—	—	2	2
	" " " 1897	2	—	1	1	4
	" " " 1898	—	1	—	2	3
	" " " 1899	1	3	8	6	18
	" " " 1900	2	3	6	3	14
	" " " 1901	2	6	5	2	15
	" " " 1902	7	7	1	—	15
	" " " 1903	3	1	—	—	4
" " " 1904	2	—	—	—	2	
Locul nașterii	Din părțile arădane	14	9	12	12	47
	diecesa Bihor	2	3	3	2	10
	Aradului Bănat	1	5	2	3	11
	Din dieceza Caransebeșului	—	1	2	—	3
Arhidieceza Transilvaniei	3	5	4	—	12	

*) 16 abs. de ped. și 3 clerici.

Obiectul statisticeii	Gruparea	C l a s a				Total
		I	II	III	IV	
Ocupa- țiunea părinților	Preoți	3	—	4	—	7
	Profesori-învățători	6	4	6	2	18
	Funcționari	1	3	2	—	6
	Alți intelectuali	—	—	1	—	1
	Negustori	1	—	—	2	3
	Meseriași	2	1	1	1	5
	Proprietari-arendași	—	—	1	—	1
	Economi	6	12	7	11	36
	Muncitori	1	3	1	1	6
Progresul în studii	au prestat exam. cu succes avizați la examen de cori- gență diu a). un obiect	16	22	23	17	78
	b) din două obiecte	4	—	—	—	4
	c) îndrumați la repetiție	—	1	—	—	1
		—	—	—	—	—

B) Secția teologică.

Obiectul statisticeii	Gruparea	C u r s u l			Total
		I	II	III	
Numărul elevilor	Inmatriculați	20	16	18	54
	Ordinari	18	16	18	52
	Privatiști	2	—	—	2
	Au părăsit institutul	10	7	6	23
	Au răposat	—	—	1	1
	Au rămas la finea anului	10	9	11	30
	S'au supus la exam. la f. a.	9	9	11	29

Obiectul statisticei	Gruparea	Cursul			Total
		I	II	III	
Pregătirile anterioare ale elevilor examinați	Matur. gim.	3	—	2	5
	Mat. reală	—	—	1	1
	8 cl. gimn.	1	—	—	1
	Diplomă inv.	1	—	—	1
	7 cl. gimn.	—	—	2	2
	3 cursuri comerciale	—	1	—	1
	6 cl. gimn.	—	6	5	11
	6 cl. reale	—	—	1	1
	1 curs comercial	—	1	—	1
6 cl. [civile	4	1	—	5	
Locul nașterii	Din dieceza Aradului	5	5	2	12
	{ Părț. Arad.	3	3	4	10
	{ Bihor	1	1	1	6
	{ Banat	—	—	—	—
	Din diec. Caransebeșului	—	—	1	1
Din arhidieceza Transilv.	—	—	—	—	
Ocupațiunea părinților	Preoți	3	4	8	15
	Profesori învățători	1	—	1	2
	Funcționari	—	—	—	—
	Alți intelectuali	—	—	—	—
	Negustori	—	1	—	1
	Meseriași	—	—	—	—
	Proprietari, arendași	—	—	—	—
	Economi	5	4	2	11
	Muncitori	—	—	—	—

Lista manualelor pentru anul șc. 1919—20.

A) Secția pedagogică.

Clasa I.

1. Istoria biblică pentru școalele medii inferioare și școalele civile de Dr. I. Pușcariu Sibiu 1907. Ediția II.
2. Ureche—Bâznoșan: Somatologia.
3. Biologia și igiena omului, pentru uzul școalelor civile și superioare de fete de Dr. Iuba Adolf, trad. Dr. I. Beu. Sibiu 1911. Ediția II.

4. Gramatica limbii române de N. Bogdan, Braşov, 1904. Ediția II.
5. Poetică și legendar poetic de Dr. I. Rațiu și A. Ciura. Blaj 1911.
6. Lehrbuch der deutschen Sprache de Schuster—Novi.
7. Marcu—Dumitrescu : Istoria veche, antică și medie pentru cl. I—II. secundară.
8. Mehedinți: Geografia fizică.
9. Sandu—Aldea: Botanică agricolă.
10. Elemente de zoologie și botanică. Partea I. de Szabó Cornel. Budapesta, 1916.
11. Economia rurală și grădinăritul. Economia națională de Nicolae Pop., Blaj 1914.
12. Cântări bisericești. Partea I, de Trifon Lugojan, Arad, 1912.
13. Tipicul bisericii ortodoxe orientale de Dr. Iosif Olariu, Caransebeș, 1911.
14. Elemente din teoria muzicii de A. Sequens. Caransebeș 1913. Ed. II.
15. Aritmetică de Dr. Beke Manó, trad. de Aurel Ciortea Braşov 1905.
16. Geometrie de Petru Cupcea. Șimleul Silvaniei, 1909.

Clasa II.

1. Manual de istoria bisericească pentru tinerimea de conf. gr.-or. română din școlile mediilor și comerciale de Dr. Ilarion Pușcariu. Ed. III.
2. Psihologia pedagogică de E. Martig. Sibiu, 1914. Ediția II.
3. Noțiuni de stilistică și poetică de E. Hodoș. Sibiu 1914.
4. Lehrbuch der deutschen Sprache de Schuster—Novi.
5. Geografia. Elemente de geografie universală de Dr. Némethy Károly, trad. de N. Mihulin. Budapesta, 1914.
6. Bădărău : Zoologia.
7. Elemente de zoologie și botanică de Mócsár Miklós trad. Szabó Cornel. Budapesta, 1914.
8. Aritmetică — ca în clasa I.
9. Geometrie — ca în clasa I.
10. Cântări bisericești — ca în clasa I.
11. Tipic — ca în clasa I.
12. Elemente din teoria muzicii — ca în cl. I.
13. T. Popoviciu : Carte de cântece.
14. T. Popoviciu : Cântece naționale.

Clasa III.

1. Catehism pentru clasele inferioare ale școalelor medii și pentru institutele pedagogice de Simeon Popescu. Sibiu 1915. Ed. II.
2. Didactica de Dr. Petru Pipoș, Arad, 1909. Ed. V.
3. Metodica școalei populare — Dr. P. Pipoș, Arad, 1908. Ediția IV.
4. Plan de învățământ și îndreptar metodic pentru școalele populare gr. or. române publ. Conzistorul mitropolitan. Sibiu 1911.
5. Poetică și legendar poetic de Dr. I. Rațiu și A. Ciura. Blaj 1911.
6. Noțiuni de stilistică și poetică de E. Hodoș. Sibiu 1914.
7. Lehrbuch der deutschen Sprache de Schuster—Novi.
8. G. Adamescu: Retorică.
9. Th. Agulletti: Istoria Românilor.
10. Morgociu—Burea: Geografia României.
11. Simionescu: Geologie.
12. Chemia și mineralogia de Dr. F. Koch și Dr. Kovács I. trad. N. Mihulin. Budapeșta, 1915.
13. Manual de fizică de Peiru Tămâian Oradea-mare 1914.
14. Manual de matematică de V. Suciu și N. F. Negruțiu. Blaj 1916.
15. Geometrie — ca în clasa I.
16. Cântări bisericesti de Trifon Lugojan partea II. Arad 1913.
17. Tipic — ca în cl. I.
18. Elemente din teoria muzicii — ca în clasa I.

Clasa IV.

1. Catehism, ca în clasa III-a.
2. Istoria pedagogiei (Supliment) de Dr. P. Pipoș. Arad. Ed. IV.
3. Gh. Adamescu: Istoria literaturii române. București.
4. Deutsches Lehr- und Lesebuch de Schuster—Novi.
5. V. Gr. Borgovan: Istoria pedagogiei ed. II.
6. Fizica — ca în cl. III.
7. Aritmetica — ca în clasa I.
8. Geometrie — ca în clasa I.
9. Cântări bisericesti — ca în clasa III.
10. Economia politică.
11. Dumitrescu Buntești: Curs de contabilitate.
12. Ureche: Igiena.
13. Chiriac: Colecte de cântece.

*B). Secția teologică.***Curs I.**

Dr. I. Olariu — Introducere în Testamentul vechiu și nou, Caransebeș, 1913.

- Dr. I. Olariu — Explicarea Psalmilor din Ciaslov. Caransebeș.
 Dr. I. Olariu — Evangheliile după Matei, Marcu și Luca.
 Ioan. (Manual esegetic vol. I. și II.).
 Dr. C. Chiricescu — Arheologia biblică, București.
 E. Martig — Psihologia pedagogică, trad. Sibiiu.
 — Istoria bisericii univ. de C. Coca. Cernăuți.
 Enea Hodoș — Istoria literaturii române.
 Apologetică: manuscris.
 N. Bogdan — Gramatica I. române. Ed. II.
 Nic. Pop — Manual de economia rurală Blaj.
 Trifon Lugojan — Cele 8 glasuri. Arad, 1912.
 Dr. I. Olariu — Manual de tipicul bisericii ortodoxe-orientale. Ed. II.
 Octoih—Ciaslov din ediția tipografiei arhidiecezane.
 Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Arad.

Curs II.

- Dr. I. Olariu — Evangheliile după Mat., Marcu, Luca și Ioan
 Manual esegetic vol. I. și II.
 Apologetică: manuscris.
 Dr. G. Dragomir — Teologia morală. Arad 1913.
 — Istoria bisericii univ. Coca.
 E. Hodoș — Istoria literaturii române.
 Dr. P. Pipoș — Didactica. Ed. V. Arad. 1909.
 N. Pop — Manual de economia rurală.
 Trifon Lugojan — Cântări bisericești, partea II. Irmoase și
 pricesne, 1913.
 Dr. I. Olariu — Manual de tipicul bisericii ortodoxe orientale. Caransebeș.
 Octoih și Ciaslov din ediția tipografiei arhidiecezane.
 Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Arad.

Curs III.

- Dr. I. Olariu — Epistolele pastorale (Manual esegetic, vol. IV).
 Dr. P. Barbu — Catihetica, Caransebeș.
 Dr. Mitrofanovici și Dr. Tarnavschi — Liturgica bisericii ortodoxe. Cernăuți, 1910.
 Dumnezeștile liturgii ale ss. ierarhi Ioan gură de aur, Vasile cel mare și Grigorie Dialogul, Sibiiu, Tipografia arhidiecezană, 1902.
 Molitvelnic, Sibiiu, Tipografia arhidiecezană, 1874.
 Statutul organic, Sibiiu, 1914.
 Regulament disciplinar și pentru parohii.

Trifon Lugojan — Cântări bis. din Molitvelnic.

- Dr. I. Olariu — Manual de tipicul bisericii ort. orientale. Octoih—Ciaslov, editura tipografiei arhidiecezane.
- Carte de rugăciuni și cântări bisericesti.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1919/20 se va începe — întrucât nu vor urma dispoziții, cari se altereze mersul normal al afacerilor — la 19 August — 1 Septembrie 1919. În aceasta zi se vor ținea examenele de corigență și supletorii în ambele secții, ear înscrierile în 21 - 21 August — 2—3 Septembrie.

În 22 August — 4 Septembrie va avea loc după rugăciunea „Chemarea Duhului Sfânt“ deschiderea anului școlar. Prelegerile se vor începe în ziua următoare.

Condițiile de primire în secția teologică le va publica Venerabilul Consistor diecesan. Rugările pentru primire se vor adresa și trimite deci de dreptul Venerabilului Consistor din Arad.

În secția pedagogică primirile le face direcțiunea institutului. În clasa I se primesc elevi, cari au terminat cu succes 4 clase gimnaziale, reale ori civile și au împlinit 14 ani, dar nu sunt trecuți peste al 18-lea an de etate. Sub 14 și peste 18 ani Venerabilul Consistor diecesan poate da permisiune specială, dar cel mult pentru 6 luni. *La înscriere elevii vor aduce cu sine și vor prezenta Direcțiunii, respective superiorilor de clasă, următoarele documente:* 1. Extras de botez din matricula bisericească. 2. Extras de naștere din matricula de stat. 3. Testimoniul de clasa IV. respective din ultimul an școlar. 4. Atestat de apartinență dela comuna politică. 5. Atestat medical oficios (dela medicul comunal ori cercual) că n'are defecte trupești ori sufletești, e vaccinat, n'are trahomă, plumânii îi sunt sănătoși, și astfel apt pentru cariera învățătorească. 6. Cei ce și-au întrerupt studiile, atestat de continuitate, din care să se vadă: unde și cu ce au petrecut timpul dela absolvirea clasei ultime. 7. Cei ce vin din alte institute, certificat de dimitere dela direcțiunea aceluia institut.

Elevii cari doresc să fie primiți ca privațiști, se vor prezenta la Direcțiunea institutului, cu o petițiune adresată Ven. Consistor eparhial din Arad, la care, pe lângă documentele înșirate mai sus, pentru elevii ordinari, vor acludă încă și următoarele: 8. Atestat dela antistia comunală despre ocupațiunea petentului în cursul anului școlar, vidimată și de oficiul parohial din loc. 9. Atestat de moralitate dela antistia comunală din loc; vidimat și de oficiul parohial din localitate.

La înscrieri elevii vor aduce cu sine și vor plăti următoarele taxe:

a) In secția pedagogică: Elevii ordinari: 1. Didactrul 20 cor. 2. Fondul de penziune regnicolar 12 cor. 3. Fondul sanitar 5 cor. 4. Fondul de excursiuni 2 cor. 5. Societatea de lectură 2 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tipăriturilor 6 cor. 8. Fondul tinerimii 2 cor. 9. Biblioteca de clasă 2 cor. 10. Pentru materialul de slöjd 5 cor. In total 59 cor.

II. Pentru *elevii privațiști* didactrul e 40 de cor., încolo aceleași taxe, ca la cei ordinari; de tot 79 cor.

b) In secția teologică:

1) *Elevii ordinari:* 1. Didactru 20 cor. (cei din diecezele surori 40 cor.) 2. Pentru fondul regnicolar de penziune 20 cor. 3. Fondul mobilier 17 cor. 4. Fondul tipăriturilor 6 cor. 5. Fondul sanitar 5 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tinerimii 2 cor. 8. Societatea de lectură 2 cor. In total, elevii din dieceză: 75 cor., cei din alte dieceze: 95 cor.

2). *Elevii în particular:* Total 78 cor.
